

За време Милошевићевог режима, присталице демократске опозиције су у свакој изборној ноћи биле одушевљене негде до поноћи, док су им опозициони лидери саопштавали прве резултате са Врачара, Старог града или из познатих четничких села, у којима се још чека да им се краљ јави из Лондона. Радосно се деле министарски ресори, предвиђа како ће казнити црвену банду, док се опрезни опозиционари који сугеришу да треба још сачекати јер не знамо коначне резултате, доживљавају као кукавице и већ им проналазе тетку или брата од стрица у режиму. Око један сат после поноћи, на изборним поселима се полако рађа сумња, опозиционе конференције за штампу се изненада одлажу, а демократски мандати се топе док се саопштавају резултати из егзотичних, провинцијских општина у којима демократија још није закуцала на врата. Сат или два касније, док са државне телевизије саопштавају како је у косовским општинама, где полиција не сме да уђе, Милошевић добио 99 одсто гласова, опозиционари већ крећу утучено кућама, уз повике: крађа, знао сам да су то велики бандити, али да су оволики...

У демократској Србији се, међутим, установила пракса да веома рано јавност сазна прецизне изборне резултате, које ниједна странка не покушава да оспорава. Чак су и кампање биле коректне, без хистерије, псовачког речника и медијских подметања, све до пролећа 2008. године, када је Србија, као и у доба Милошевића подељена на наше и њихове, а страначке централе су преко независних медија под њиховом контролом почеле да хушкају грађане једне на друге, док сте у бољим београдским ресторанима могли да видите највеће борце за Европу и Косово како се договарају о бољој будућности за све, а за њих посебно.

Резултати су јасно показали да је листа Бориса Тадића уверљиво победила и да је Демократска странка можда постала најснажнија странка у Србији. Те ноћи су лидери и гласачи те опције славили, и сами изненађени великим успехом који ниједна истраживачка агенција није предвидела, а њихови ривали изгледали као тешки губитници. У том слављу се некако заборавило да су на прошлим и претпрошлим изборима уверљиво победили радикали па нико озбиљан није видео Томислава Николића као премијера, док су се све могуће расправе водиле око тога да ли ће премијер бити Коштуница или Ђелић. Ови избори су сасвим другачији, јер се испоставило да једино Чедомир Јовановић нема никакав коалициони потенцијал за остатке покојног ДОС-а, дочим Ивици Дачићу демократски лидери певају серенаде за лаку ноћ.

Пред грађане Србије су медијски ударници већ прострли две јасне опције – европска влада са социјалистима која ће нас дефинитивно извући из глиба деведесетих година или патриотска, дакле антиевропска (тако су сви поштени људи научили на медијима који су окренути будућности а не чињеницама) са радикалима и Коштуницом. Нико додуше није објаснио обичним грађанима како су то Дачић и господин Палма постали европејци, а Коштуница доказани непријатељ демократије, који нас враћа у Милошевићево доба у којем је, како зли људи и антиевропски оријентисани причају, Дачић био портпарол СПС, а Палма заменик српског јунака Жељка Ражнатовића

Аркана. Ништа принципијелнији није био ни Коштуница када је са истим ликовима правио договоре о коалицијама, али је због тога озбиљно кажњен од бирача, медија и јавности.

Прича о непринципијелности у српској политици би свакако била дужа од Тихог Дона, само што у њој нема никакве уметничке вредности, више нам личи на неку дугу, хумористичку серију у којој се нико не смеје. Она почиње од једноставне чињенице, које се изгледа нико не сећа, да су све велике опозиционе странке, наизменично, правиле коалиције са диктатором Милошевићем (осим када је изненада одлучио да присили Караџића да прихвати Венс-Овенов план – тада су опозициони лидери ишли сложено на Пале). После 5. октобра или можда раније, сви најбогатији људи Србије су веома лако добили индულгенцију нових власти, а потреба за правдом се сводила на медијско харангирање против делова тог режима који су закаснили да купе улазницу за ново друштво или, можда, нису имали новца да то ураде.

Тако ће и данас, када је неки комедијант случај уредио да се два распукла дела демократског блока удварају социјалистима од којих наводно зависи хоћемо ли у Европу или ћемо остати где јесмо, група великих бизнисмена можда одлучити какву ћемо владу добити. Само ће размислити да ли су за њихов бизнис боље европске интеграције или можда нека мека, делимична изолација, и онда јавити страначким централама какав кабинет, тј. јавни сервис би они желели да виде. Можда такав расплет политичке кризе у себи има превише цинизма, али су се саме странке потрудиле да нас убеду у то јер је само око једног питања – њиховог финансирања – постигнуто опште национално јединство. О тривијалним стварима, као што су Европа и Косово, можемо да се жестоко свађамо, али смо као браћа сложни када нам неко дирне спонзоре. А они имају обичај да финансирају најмање три, углавном супротстављене странке.

И док грађани данима стрепе хоће ли боље истрговати “наши” или “њихови”, Србија би могла да уђе у озбиљну политичку кризу јер ће се у свакој од две понуђене варијанте половина грађана осетити као велики губитници. Тачно је да у западним земљама, чим се заврше избори, онај ко је добио један глас више добија сва права да води земљу, али тамо не постоје никакве дилеме око суштинских питања од националног значаја. А и победник, у циљу националног јединства, обично позове угледне представнике поражених да буду део нове владе. Можда би зато за Србију било најбоље направити владу која би иза себе имала национални консензус. Изгледа сасвим нереално, али су све земље у транзицији то имале. Мислимо на консензус.

(НИН)